

melyeket a közkereseti társaság az ellene folytatott perben felperes követelése ellen már érvényesített, vagy csak érvényesíthetett volna is; mert a közkereseti társaság ellen indított perben, mint a cég egyik tagja, alperes is perben állott és így az, hogy a közkereseti társaság felperesnek a kereseti összeggel tartozik, irányában is jogerejüleg eldöntött dolog, melynek hatálya csakis a közkereseti társaság ellen lefolytatott pernek megújítása útján volna megszüntethető. Ugyanebből az okból nem érvényesíthet alperes a jelen perben felperes ellen viszonykereset útján olyan követelést, mely a közkereseti társaságot illet, melyet a közkereseti társaság az ellene lefolytatott perben már érvényesített és azzal elutasított. — Minthogy pedig alperes őt felperes ellen személyesen megillető kifogást ellenirátában nem hozott fel, a viszonyválaszban felhozott, különben is alaptalannak bebizonyult ily kifogása pedig elkészt, minthogy továbbá az ellenirátában felhozott kifogások és az ott érvényesített viszonykövetelések mind olyanok, melyek mint csak a közkereseti társaságot megilletők az 4) alatti ítélettel szemben alperes által a fennebb felhozottak szerint a jelen perben nem érvényesíthetők és figyelembe nem vehetők, ennél fogva az első bíróság helyesen ítelt, midőn alperest a kereseti tőke és késedelmi kamata, valamint mint pervesztést a perköltség megfizetésére kötelezte, viszonykeresetével pedig őt elutasította.

A m. kir. kuria ítelt: A másodbíróság ítélete helyben hagyatik a benne foglalt indokoknál fogva és azért, mert a kereskedelmi törvény 88. §-ában meghatározott egyetemlegeségnél fogva a közkereseti társaság hitelezőjének kétségtelenül jogában áll, a társaságnak egyes tárgyait magával a társasággal együttesen és egyidejűleg is beperelni, s a hitelezőnek a felhívott 88. §-on alapuló joga az által, hogy előzőleg egyedül magát a társaságot vonta perbe, a kereskedelmi törvény 269., 270. §§-ai értelmében semmi irányban csorbulást nem szenvedhet; mert továbbá a felperes és a társaság, mint olyan között fenforgott vitás kérdések a társaság ellen lefolytatott perben már jogérvényesen megoldatván, és pedig, miután a társaságnak ő is tagja volt, alperes ellen is: a másodbíróság helyesen mondotta ki azt, miszerint jelen perben alperes csakis oly kifogásokat érvényesíthet, melyek őt személyesen illetik meg felperes ellen, de a társaságnak, mint olyannak, jogaiból merített kifogásokat többé nem. (1892. február 3-án 392/v. 891. sz. a.)

BIZTOSÍTÁSI SZEMLE.

(a—) **A „New-York“** amerikai életbiztosító társaság üzleti eljárását, melyet mint minden, hazánkban is működő biztosító társaságét, folyóiratunk megindítása alkalmával kifejtett elveink-

hez híven figyelemmel kísértünk, lépten-nyomon — tagadhatatlanul amerikai származását jellemző — nagymérvű reklámcsinálás jellemzi. E társaság a hatáskeltés ezen módját annál nagyobb előszeretettel üzi nálunk, mert jobbadán ennek köszönheti, hogy a közönségnél magát rövid idő alatt megismertette.

Nem szólunk erről — mert nálunk, hol a biztosítás terén teljes szabadság uralkodik, minden társaság azon módon igyekszik üzletének tért szerezni és eredményét növelni, mint ezt intéző emberei üzleti elvükkel összeférhetőnek és a cél gyors elérésére legalkalmasabbnak találják — ha épen e társaság legutóbb a tényállás elferdítésével nem használ fel vakmerően egy oly eseményt reklám céljára, mely helyesen megvilágítva egészen más oldalról ismerteti a „New-York” belső szervezetét és vagyonának, illetve díjtartalékainak mikénti kezelését.

De nemcsak ezen okból, hanem a következetesség okából is kell foglalkoznunk a „New-York” utóbbi reklámja tárgyát képező eseménnyel. Következetességből azért, mert folyóiratunk múlt év szeptemberi és októberi számainak „Biztosítási Szemle” rovatában közöltük, hogy a „New-York” ellen a „New-York Times” leleplezéseire és Banta Tivadar a „New-York” pénztárosának vádjaira — melyek 10 pontját októberi számunkban ismertettük is — az állami biztosítási departement superintendense vizsgálatot indított. Ezen vizsgálat, mely a társaság vagyoni állására és üzletkezelésére kiterjedt, 1891. június 17-dikével kezdődött és csak a múlt hó második felében fejeztetett be. A biztosítási superintendens erre vonatkozó terjedelmes jelentését a „New-York Times” amerikai napilap szószerint közzé teszi 25 hasábra terjedő közleményben.

A „New-York” budapesti képviselője, diadalmas hangon tartott reklám-közleményben sietett az itteni napilapok útján hirdetni, hogy a vizsgálat — kiderítvén a társaság fizetési képességét — fényes eredménnyel végződött a társaságra nézve. Ez nem igaz. Annyi való, hogy a biztosítási departement mindenekelőtt a társulat vagyoni állását vizsgálta meg és számszerűtlen összeállítást tévén közzé, kimutatta, hogy a társaság kötelezettségeinek teljesítéséhez a szükséges díjtartalék megvan, azonban a vizsgálati jelentés többi része lesújtó ítéletet tartalmaz a „New-York” vezetésére nézve, amennyiben bizonyos tények egész sorozatának felemlítésével kétségtelenül bebizonyítja, hogy a „New-York” évek óta dekadenciában van, és bármily óvatossággal és szándékos kiméletelességgel is ejtetett meg a vizsgálat, annyit határozottan kiderített, hogy a legnagyobb nepotizmussal párosult undok gazdálkodást üztek olyannyira, hogy a vállalat vezetésének alapos reorganizálása égető szükséggé vált.

Shannon, az állami biztosítási departement superintendensének kiküldöttje a vizsgálat nyomán tapasztaltokról többek között a következőleg nyilatkozik: „A New-York vezetése a képzelhető legrosszabb volt, úgy hogy csak a nagy díjbevételeknek köszön-

hető, hogy e társaság fizetésekéssége a rossz kezelés folytán nem vált kérdésessé.“

Messzire vezetne, ha a terjedelmes hivatalos jelentésből, csak a legfontosabb vádpontokat is akarnók kiemelni és teljesen megfelelni vélünk feladatunknak, ha ez alkalommal csupán azt kívánjuk kimutatni, hogy az általunk már ismertetett Banta-féle vádpontok, mennyiben nyertek a vizsgálat adataiban megerősítést. Mielőtt erre áttérnénk, helyén levőnek találjuk azon meglepő hirt közölni, hogy Beers elnök, valamint a „New-York“ igazgatósági választmánya, meghajolva a közmegebotránkozás vihara előtt, mely az Egyesült-Államokban az állami biztosítási departement vizsgálati jelentésére a közvéleményen erőt vett, — állásaikról lemondtak.

Ezen tény által a Banta vádjainak igaz volta a legalapossabb megerősítést nyerte, aminek igazolására csak azt tartjuk szükségesnek kiemelni, hogy Beers üres gyanúsításra és alaptalan rágalmakra bizonyára nem köszön le egy oly zsiros állásról, mely — hogy egyebet számításba ne vegyünk — évi 50,000 dollár fix jövedelemmel jár.

Banta a „New-York“ pénztárosának saját társasága ellen emelt és 28 pontba foglalt vádjaival sa hivatalos vizsgálat erre vonatkozó jelentésével egy közlemény keretében foglalkozni nem lehet, nagy részének megbeszélését tehát jövő alkalomra kell fentartanunk. Jelenleg a vád 27-dik pontjának adunk helyet, mely azon fontosságánál fogva, hogy a társaság nagy ingatlan befektetéseit támadja meg, tárgyi szempontból méltán megérdemli az elsőbbséget. Banta erről a következőket mondja: „Az elnök személyesen felelős a Holbrook-Hallnak nevezett ingatlan építéseért, mely a társaságnak több mint másfél millió dollárjába került és száz- egész kétszázezer dollár veszteséget okozott.“

Erről Pierce F. James az állami biztosítási hivatal superintendense azt jegyzi meg: „Holbrook-Hall a társaságnak 1.009,806 dollárba kerül, míg a tényleges értéke csak 480,000 dollárt képvisel.“ További hivatalos fejtegetései ezen ügyben így hangzanak: „Ez egész ügy azon rendkívül kínos hatást tette rám, hogy a társaság érdekei a leggyarlóbb módon negligáltattak. Shannon ur (a kiküldött) bírálata nekem nagyon is mérsékelt- és enyhének látszik; engem ez ügy gondos tanulmányozása azon meggyőződésre vezet, hogy sem mentség, sem észszerű magyarázat nem található, melyekkel az igazgatóságot ezen ügyben a legmerőbb hanyagság és tehetetlenség vádja alul fel lehetne menteni, oly hanyagság és tehetetlenség alul, mely befektetést illetőleg a társaságnak egy és fél millió dollár veszteséget okozott.“ A hivatalos jelentés folytatólag így hangzik: „A Plaza Hótel megszerzése a társaságnak 283,994 dollár veszteséggel járt. A társaság párisi ingatlan birtoka 1.102,604 dollárba került, míg a francia kormány ezt csak 470,400 dollár értékűnek becsüli. Az igazgatóság továbbá Minneapolisban, St. Paulban, Kansas City-

ben és Montreálban házakat építtetett, melyek könyvszerinti értéke 5.585,741 dollár. A jelenleg megejtett hivatalos vizsgálat szerint ezen pénzbefektetés annyira rossz, hogy megfelelő kamat-jövedelmet sohasem hozhat.”

Ez a superintendens idevonatkozó szószerinti véleménye, melyhez mi csak azon szerény megjegyzést fűzzük, hogy bár európai fogalmak szerint csupán az ingatlanokba befektettekben kiderített közel $3\frac{1}{2}$ millionyi veszteségek óriási összegre rugnak, azok nagyságán még sem tudunk csodálkozni, ha számításba vesszük azon sok reklám nagy árát, melyre a New-York Budapestén építendő (?) háza, eddig is már okot adott.

Több mint egy éve, hogy minden a legnagyobb leleményességgel kieszelt módon, boldogíttatik a közönség annak hirdetésével, hogy a „New-York” Budapestén házat építtet. Legutóbb a napilapokban ökölnyi nagyságu betűkkel volt e nagy esemény hirdetve, bizonyára azon rövidlátóknak szánva, kik erről előbb vesznek tudomást, mint a „New-York” ellen folyt vizsgálatnak csak néhány külföldi szaklapban megjelent eredményéről.

Tudtunkkal, hazai biztosító vállalataink mindegyikének van egy, sőt több palotaszerű háza, de egyik sem lármázta tele a világot, hogy készül egyet építeni.

A „New-York” üzelmel Európaszerte megbotránkoztatják a szakértő közönséget — ezeket tehát hazai közönségünk előtt sem szabad eltitkolni.

Nekünk biztosítási hivatalunk nincsen, mely a biztosítótársaságok viszonyait figyelemmel kísérné — mint szaklap tehát kötelességünknek tartjuk a kormány figyelmét olyan eseményekre felhívni, melyek a legalaposabb aggodalmak előidézésére alkalmasak. Nem valamely magánérdek által vezérelt gyanúsítgatásokkal, hanem egy állami hivatal által eszközölt hivatalos vizsgálat útján kiderített tényekkel állunk szemben. Ezen hivatalos leletet kormányunknak ignorálni nem szabad. A magyar közönség vagyoni biztonsága, a biztosított családapák nyugalma megkövetelik, hogy kormányunk magának hivatalos tudomást szerezzen egy saját államának biztosítási hivatala által oly mélyen compromittált biztosítótársaság viszonyairól.

Végül még csak egyet.

Kereskedelmi törvényünk 456. §-a taxative felsorolja az életbiztosítási díjtartalékok elhelyezési módját, melytől eltérni nem szabad. Ezen szakasz értelmében az életbiztosítási díjtartalék ingatlanokba el nem helyezhető. Hogyan lehet tehát kereskedelmi törvényünk hivatkozott szakaszával összeegyeztetni azt, hogy a „New-York” a díjtartalékokat házépítésbe fekteti? A válasza annál kíváncsiabbak vagyunk, mert miként ez nálunk múlt évben kiderült, a „New-York” nem részvénytársaság, hanem szövetkezet, melynek a budapesti kereskedelmi- és váltótörvényszék cégjegyzékében bejegyezve volt részvénytőkéje töröltetett. Mint szövetkezetnek tehát részvénytőkéje nincsen. Már pedig kereske-

delmi törvényünk értelmében valamely életbiztosító-társaság csak részvénytőkéjét lehet jogositva ingatlanokba helyezni.

Ki öröködik nálunk a fölött, hogy a biztosítótársaságok a törvényt betartsák?

*

A párbaj, öngyilkosság és életbiztosítás. Az osztrák biztosító-társaságok következő egyöntetű eljárásra határozták el magukat: Párbaj, öngyilkosság vagy öngyilkossági kísérlet nem jogositják fel a társaságot arra, hogy a biztosítást érvénytelennek nyilvánítsa. A társaság köteles, ha a biztosítás megkötése óta még nem telt le három év, az egész díjtartalékot, ha pedig a biztosítás legalább három teljes évig érvényben volt, az egész biztosított összeget a jogositottaknak kifizetni.

*

A tűzoltói intézmény és a biztosító-társaságok egymáshoz viszonya gyakran ismétlődő nyílt kérdést képez, mely több európai államban kormányrendeletek — sőt törvény útján van szabályozva. Nálunk a főváros törvényhatósága ezen kérdéssel már közel 20 év óta foglalkozik, anélkül, hogy képes volna megoldásra jutni. Még Pest város hatóságának 1873. évi szeptember hó 10-én tartott közgyűlése azon alkalmából, hogy a tűzoltói személyzet szaporítása vált szükségessé, bizottságot küldött ki a végből, hogy a kérdést tárgyalja és arra nézve véleményes jelentést tegyen, hogy ugy a város, mint a polgárságnak a tűzkár elleni biztosítás — és a tűzoltóság fentartása körüli terhei miképen lennének — pl. egy önbiztosítási intézmény által — könnyíthetők. A tárgyalások ez ügyben folyamatba tétettek és a bizottság véleményes jelentését a következő két pontban formulázta:

a) A főváros területén levő összes tűzkárbiztosító társulatok hivassanak fel arra, hogy a fővárosi tűzoltói intézmény fentartásához az általuk élvezett előnynek megfelelő mérvben akár együttesen, akár pedig minden társulat külön-külön járuljanak hozzá és az évi hozzájárulási összeg mérvét záros határidő alatt közölgék, amennyiben pedig a főváros ez úton érdekeinek megfelelő eredményre nem jutna

b) intéztessék a kormányhoz indokolt felterjesztés, hogy a Budapesten telepes biztosító-társulatok országos törvény által köteleztessenek arra, hogy a budapesti tűzkárbiztosítások után elért brutto nyereségből a fővárosi tűzoltói intézmény fentartására a fővárosi pénztárba évenként legalább 5⁰/₁₀-ot szolgáltatásának be.

A biztosító-társaságok ezen jelentés értelmében a hozzájárulásra felhivattak, de azt valamennyien, kivétel nélkül, megtagadták.

Erre a fővárosi statisztikai hivatal utasított, hogy a városi tűzbiztosítás tárgyában tegyen tanulmányokat és terjesztszen javaslatot elő. A statisztikai hivatal 1888. évben szépen kidolgozott

javaslatot terjesztett elő, mely fölött a számvevői hivatal véleményét 1890. évben nyújtotta be. A városi biztosítási hivatal felállítását egyik hivatal sem tartotta czélszerűnek.

A fővárosi pénzügyi és gazdasági bizottság ezen kérdéssel egyik legutóbbi ülésében foglalkozott és elfogadott egy javaslatot, mely szerint a tűzkárbiztosító társaságok a tűzoltói intézmény fentartásához minden 1000 frtot kitevő biztosítási érték után 10 krral kötelesek járulni.

Husz évi tanulmány után még a főváros törvényhatósági közegeitől is szélesebb áttekintést és több szakszerűséget vártunk volna el. A pénzügyi és gazdasági bizottság úgy látszik, a tűzkárbiztosítási díjtételek iránt nincsen tájékozva, mert különben tudnia kellene, hogy vannak fővárosi risikók, melyek után maga a biztosító-társaság sem kap 1000 frt után 10 krt biztosítási díj gyanánt. Az épületek után pedig a rendes biztosítási díj 1000 frt után 25—30 krt képez. Világos dolog tehát, hogy az előbbi esetekben a biztosítási társaságról feltételeztetik, hogy a risikót ingyen vállalja el, az utóbbiakban pedig oly összegért, mely minden biztosítási kombinációt halomra dönt. A 10 kros tűzoltói pótléknak tehát következménye a biztosítási díj felemelése volna és a tűzoltói intézmény fentartása megint csak nem a biztosító-társaságokat, hanem a közönség azon részét terhelné, mely vagyonát tűzkár ellen biztosítja, míg a közönség azon része, mely vagyonát biztosítani elmulasztja, nemcsak a biztosítási díjaktól, hanem a tűzoltói intézmény fentartásának terhe alól is megmenekül, holott pedig a tűzoltói intézmény az ő érdekeit jobban szolgálja, mint azét, ki vagyonát biztosíttatja. Minő logika van tehát az ilyen felfogásban?

De ettől eltekintve, a tűzrendészet az állam hatáskörébe tartozik és az arra vonatkozó intézményeket a közönség tartozik fentartani. A tűzoltói intézmény költségeit tehát nem lehet a biztosító-társaságok regie-jébe utalni, hanem méltányosan csak a tiszta jövedelemből való aránylagos partícipálást lehet tőlök megkövetelni.

Egyébként pedig ezen egész kérdésnek külön megoldása helyén nem volna, hanem az több más kívánatos intézkedéssel együtt a biztosítási törvény revíziója alkalmával oldandó meg.

*

A „Phönix“ a birodalmi tanácsban. Mult számunkban említést tettünk a Wurmbrand-féle javaslat tárgyalásáról az osztrák birodalmi tanácsban. Ezen alkalommal dr. Grosz képviselő olyan vádakhoz hozott fel a „Phönix“ ellen, melyeket egy magánember sem hagyhat hitelének csorbitása nélkül magán száradni. Mi azon biztos hiedelemben voltunk, hogy a „Phönix“ bizonyára meg fogja az első alkalmat ragadni, hogy a birodalmi tanács színe előtt nyilvánosan megejtett vádak alól tisztázza magát. Ezért hallgattunk az egész dologról. Minthogy azonban azt látjuk, hogy a „Phönix“ agyon akarja az ügyet hallgatni,

kötelességünknek tartjuk azt hazai közönségünk — de maga a biztosítási ügy reputációja érdekében is a nyilvánosság elé vinni.

A „Stenographisches Protokoll“ 1892. február 8-iki számának 5057. oldalán dr. Grosz beszédének vonatkozó része szó szerint következően hangzik:

„Es ist behauptet worden, der Storno sei immer ein Schaden für die Gesellschaft, und keine Gesellschaft werde den vorzeitigen Storno von Versicherten fördern. Ich bin indessen in die Lage gekommen, das Gegentheil direkt zu beweisen: ich bin im Besitze von Briefen, aus denen hervorgeht, dass die Versicherungs-Gesellschaft „Phönix“ durch ihre Agenten direkt dahin wirken lässt, dass Polizzen zurückgekauft werden (Hört! links) und zwar um einen Pappenstiel. Es handelte sich in einem mir vorliegenden Falle um eine Polizze von 1000 fl. auf das Leben eines jetzt 19-jährigen Mädchens, die im Jahre 1894 fällig wäre. Zum Vater der Versicherten ist der betreffende Agent des „Phönix“ gekommen und hat für die Polizze zuerst 150 fl., dann 180 fl. geboten, und endlich 200 fl., um welchen Preis der Mann die Polizze losgeschlagen hat, weil er schon fürchtete, dass er sonst gar nichts bekommt; obwohl die Prämienreserve, die auf diese Polizze entfällt, mindestens 600—700 fl. betragen muss, geht doch der „Phönix“ in dieser Weise vor, den Versicherten einfach zu betrogen, und diesen Leuten ist nicht zu helfen, denn nach unserem Gesetze ist das Geschäft giltig abgeschlossen, und es lässt sich dagegen gar nichts thun.“

Ha ezen vádak igazak, akkor nagy mértékben alkalmasak a közönség bizalmának megingatására. Ha nem igazak, akkor a „Phönix“-nek erkölcsi kötelességét képezi, azokat ugyancsak a nyilvánosság előtt megerőtleníteni. De agyonhallgatni a dolgot nem szabad.

*

Az „Equitable“ amerikai életbiztosító társaság tekintetében a porosz belügyminiszter a berlini rendőrfőnökséghez és az összes porosz kormányelnökökhöz egy rendeletet intézett, mely hű fordításban következően hangzik:

„Belügyminiszterium

Berlin, 1892. január 25.

Az Equitable amerikai életbiztosító társaság előbbi időkben a föltételek 9. pontjában, mely a tontina-üzletek alapjául szolgált, a következő rendelkezést vette fel:

„A tontina-időszak befejezése után a kötvény, ha érvényét megtartotta, ugyanazon jogokkal és privilegiumokkal bir, mint ugyanazon kor és osztály közönséges kötvényei.“

Ezen rendelkezés egy idő óta az Ausztriában (és Magyarországon is. Szerk.) kötendő biztosítási ügyletek tekintetében a következő függelék által módosított:

„Továbbá kijelentetik, hogy az osztrák kötvények osztalé-

kainak kiszámításánál a halálozási veszteségek, a törvények betartásának költségei és a specialis megállapodások tekintetében a biztosítottak *osztálynak tekinthetők.*“

Ezen függelék által a társaság nyilván azt célozza, hogy magának a *teljesen szabad elhatározást előre fentartsa a tekintetben, valjón egyáltalában — és mennyit fizessen ki a tontina-időszak lejártával a biztosítottnak,* illetve, mely összegek számoltassanak el fokozott halandóság — és „a törvények betartásának költségei“ czimén. A halandóság fokozására való hivatkozás azonban tartathatatlant, mert a prämiek magassága az egész időszak átlagos halandósága szerint számítatik ki, fokozott halandóság csak az által állhat elő, ha a társaság a biztosítottak felvételénél a kellő gondosságot ki nem fejtí. A közelebről meg nem határozott költségekhez azonban a társaság valószínűleg a köztudomás szerint igen magas provisiókra stb. és tulságos reclamokra fordított kiadásokat is számítani fogja, úgy, hogy a biztosítottak megközelítőleg sem tájékozódhatnak az iránt, mely összegek fognak nekik a tantième-időszak lejártával kifizettetni.

Midőn kijelentem, hogy ilyen rendelkezések, melyek hordereje tekintetében a biztosítottak a biztosítási ügylet megkötésénél nehezen vannak tisztában, a Poroszországban kötendő biztosítási szerződéseknel *meg nem türendők,* további elhatározásom előtt megkeresem . . . hogy kutatni sziveskedjék, vajjon a fenti függelék az ottani közigazgatási kerületben kötött biztosítási szerződéseknel is előfordul-e, továbbá jutottak-e a hatóságok tudomására más tekintetben panaszok az Equitable biztosító társaság inszolid üzleti eljárása — és különösen a jóhiszeműség ellen vétő manipulatiók miatt, úgy, hogy ezen társaság ellen a *beavatkozás a felügyelet útján, esetleg a concessio megvonása* kívánatosnak mutatkozik.

A belügyminiszter:

Herrfurth.“

Közlöttük a rendeletet egész terjedelmében, hogy kimutasuk, milyen gondoskodást tanusít az állam velünk szomszédos országokban a biztosítás terén.

Az ilyen rendelet kibocsátásához természetesen három dolog szükséges:

1. hogy az államban legyen hatóság, mely a biztosítási ügyet folytonos figyelemben részesítse, mert csak így juthat a visszaélések tudomására;

2. hogy az államban legyen hatóság, mely a biztosítási ügyet alapjában értse, mert csak így képes az inszolid czélzatokat felismerni és a meggátlására szükséges intézkedéseket megtenni;

3. hogy az állam a concessio megadásának és megvonásának jogával birjon, mert csak akkor beszélhet ily öntudatosan valamely biztosító társasággal.

A tontina-rendszer lényegét alaposan nem ismerők felvilágosítására még megjegyezzük, hogy az egyes államok biztosított közönsége rendkívül megkárosítottatik az által, ha a halandóság és különösen a költségek tekintetében *külön osztálynak* tekintetik, mert a halandóság és a költségek aránya elvész, ha pl. a szóban forgó osztrák üzlet az Equitable összes általános üzleteivel amalgamizálódik, de ha külön osztályt képez, akkor különösen a szerzési költségek az első évek mérlegét oly kedvezőtlené teszik, hogy üzleti nyereségről és tehát osztalékról legfőlebb csak a tontina-időszak utolsó éveiben lehet szó.

A szóban forgó kötvényfeltétel tehát tényleg nem jelent egyebet, mint hogy a tontina-osztalékok kilátásba helyezésével csak az ügynökök bolondítják a tapasztalatlan közönséget, de ha az egyszer biztosítja magát, tontina-osztalékra alig számíthat.

KÜLÖNFÉLÉK.

A dunagőzhajozási társaság czége. A budapesti keresk. és váltótvészékből az alkalomból, hogy a Dunagőzhajozási társulat több kilépett igazgatósági tagját a cégjegyzékből törölte, arra utasította a társaságot, hogy tegyen eleget a kereskedelmi törvény ama követelményének, a mely azt rendeli, hogy a külföldi társaságok *magyarországi fióktelepei* cégüket bejegyezni tartoznak. Eddig ugyanis az az állapot állott fenn, hogy a társaság egyszerűen bejelentette az idevaló képviselőség vezetőjét, természetesen az esetleges változások alkalmával is. A társaság a törvényszék végzése ellen felfolyamodással élt, de a kir. tábla az elsőbíróság határozatát helybenhagyta és a Dunagőzhajozási társaságot kötelezte, hogy magyarországi fióktelepét 30 nap alatt bejegyeztesse. A vonatkozó végzéseket egész terjedelmökben a törvénykezési rovatban közöljük.

*

Uj vauti üzlet-szabályzat. Miután a berni egyezmény értelmében a nemzetközi forgalom számára a vasuti üzletszabályzatot megállapították, most azok az államok, a melyek ezt az egyezményt elfogadták, a belforgalomban alkalmazandó üzletszabályzatot vonták revisió alá. A szabályzati tervezetnek, melyet már elküldtek a részes vasutaknak, főkép két pontját kifogásolják. Az egyik az 51. pont, melyszerint reklamationak csak akkor van helye, ha a vasutigazgatóságok az árunak a legolcsóbb irányban való kezelésénél durva hibát követnek el, holott eddig az ilyen reklamációkra mindig figyelemmel voltak. Remélhető, hogy ezt a pontot annál inkább módosítani fogják, mert az új német üzleti szabályzat kötelességévé teszi a vasutaknak, hogy az árut a leg-